

Diarienummer
KSN-2016-1993

Kommunfullmäktige

Interpellation av Fredrik Ahlstedt (M) om det fria skolvalet och valfriheten i Uppsalas kommunala skolor

I höstens antagning till skolan fick fler än 1 av 10 elever i förskoleklass inte gå i den skola som var deras förstahandsval och inte ens 1 av 5 elever fick sitt förstahandsval i grundskoleklass. Fler än 5 procent av eleverna som började grundskoleklass fick inte gå i någon av sina tre valda skolor.

I ett ärende från Utbildningsnämndens sammanträde den 28 september med kan man läsa följande:

”Skolvalet byter namn och benämns istället Ansökan om skolplacering. Detta för att bättre markera att det handlar om ett önskemål om placering och inte ett val där man är garanterad plats vid önskad skola.”

När den rödgröna majoriteten i Uppsala kommun tillträdde efter valet tog de bort syskonförturen som är ett undantag från den lagstadgade närhetsprincipen. De nya intagningsprinciperna innebar att syskon kunde hamna på olika skolor och under de senaste åren har många familjer drabbats.

Det fria skolvalet bland Uppsalas kommunala skolor är i praktiken avskaffat. I skollagen står att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Det får inte ske på bekostnad av en annan elevs rätt att gå på en skola nära hemmet, men kommunen får annars endast frångå elevens vårdnadshavares önskemål om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Efter hårt arbete från Moderaterna och högt tryck från Uppsalas föräldrar återinförs nu syskonförtur. Det är en trygghet för barn att få gå på samma skola som sina syskon, samtidigt som det gör det lättare för familjen att slippa skjutsa och hämta barnen vid flera olika skolor. Därför har Moderaterna velat återinföra syskonförtur i de lägre årskurserna, i kombination med närhetsprincipen.

Detta kommer dock endast fungera i praktiken om det finns flexibilitet i antalet elever som tillåts gå på varje skola och de kommunala skolorna själva får avgöra hur många elever som den enskilda skolan kan ta emot. På samma sätt är det endast då som det faktiskt finns ett fritt skolval till Uppsalas kommunala skolor.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till utbildningsnämndens ordförande, Caroline Hoffstedt (S):

Hur kommer kommunen att se till att syskonförturen gäller i praktiken?

Hur ska de elever som de senaste åren inte fritt fått välja skola när det inte funnits syskonförtur, nu få den chansen?

Hur ska du säkerställa att elever i så stor utsträckning som möjligt får gå i den skola de vill?

Fredrik Ahlstedt (M)

Kommunalråd

Svar

Hur kommer kommunen att se till att syskonförturen gäller i praktiken?

Utbildningsförvaltningen har fått nämndens uppdrag att ta fram ett reglemente för antagning där syskonförtur är ett kriterium. Jag vill dock understryka att skollagen begränsar möjligheten att tillämpa syskonförtur fullt ut i det att den betonar närhet som urvalskriterium vid konkurrens om skolplatser. Det beslut som Utbildningsnämnden tagit om att införa syskonförtur är ett försök att kombinera syskonförtur med närhetsprincipen.

Hur ska de elever som de senaste åren inte fritt fått välja skola när det inte funnits syskonförtur, nu få den chansen?

Alla elever har sedan skolvalet infördes fritt fått välja skola och kan fortsatt göra så. Men när det uppstår konkurrens om platser tillämpar Utbildningsnämnden i enlighet med skollagen tden relativa närhetsprincipen som urvalskriterium. Införandet av syskonförtur är ytterligare ett kriterium för placering av elever vid konkurrens om platser.

Nämndens beslut att införa syskonförtur i kombination med relativ närhet kan inte gälla retroaktivt. Om en vårdnadshavare önskar byta skola för ett barn får den ansöka om skolbyte i E-barn/ungdom (systemet för skolval). Denna möjlighet har alltid funnits, men ett byte kan endast ske om plats finns på aktuell skola i aktuell årskurs.

Hur ska du säkerställa att elever i så stor utsträckning som möjligt får gå i den skola de vill?

Genom kapacitetsbedömning av skolor förtätar utbildningsförvaltningen så långt det är möjligt på skolor med högt söktryck. Vissa förflyttningar av årskurser mellan skolor görs för att skapa plats för fler elever i tidiga skolår. Lokaler ses över inom hela utbildningsförvaltningens ansvarsområde för samnyttjande där söktrycket för tillfället är störst.

Den strategiska lokalförsörjningsplanen innebär en utökning av platser i grundskolan och ska bidra till att möjliggöra platstillgång utifrån skolvalet och lagstiftningens krav på en skola nära hemmet.

Avslutningsvis har utbildningsnämnden i bred politisk enighet beslutat att skolvalet fortsatt ska benämnas skolval och ingenting annat.

Caroline Hoffstedt
ordförande utbildningsnämnden